

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

В.о. декана юридичного факультету ЗНУ

Т.О. Коломосць
(ініціали та прізвище)

« 26 » серпня 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПРАВОВІ ОСНОВИ АНТИДИСКРИМІНАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ

підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
денної та заочної форм здобуття освіти
освітньо-професійна програма Право
спеціальності D8 Право
галузі знань D Бізнес адміністрування та право

ВИКЛАДАЧ: Верлос Наталя Володимирівна, д.ю.н., професор, професор кафедри конституційного та адміністративного права

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри конституційного та
адміністративного права

Протокол №1 від «26» серпня 2025 р.

Завідувач кафедри

В. К. Колпаков
(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Д. О. Єрмоленко
(ініціали, прізвище)

2025 рік

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

Зв'язок з викладачем (викладачами):

E-mail: verlosznu@gmail.com

Сезн ЗНУ повідомлення:

Телефон: 228-76-16, 228-76-17, (061) 228-75-26

Інші засоби зв'язку: Viber, Facebook Messenger, WhatsApp, – за вибором викладача

Кафедра: конституційного та адміністративного права, V корпус, ауд.101 (пр. Соборний, 74)

1. Опис навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Правові основи антидискримінаційної політики» є формування у здобувачів вищої освіти системних теоретичних знань і практичних компетентностей у сфері запобігання та протидії дискримінації, розуміння її сутності, форм і проявів, правових механізмів забезпечення рівності та недискримінації, а також здатності застосовувати національні та європейські правові стандарти захисту прав людини у професійній діяльності в умовах підвищених безпекових викликів, воєнного стану та повоєнного відновлення України.

Дисципліна спрямована на розвиток правової культури, громадянської відповідальності та гуманістичного світогляду майбутніх правників, підвищення рівня їх правосвідомості й критичного мислення, формування готовності до активної участі у розбудові демократичної, правової держави, забезпеченні соціальної згуртованості та реінтеграції постраждалих від збройного конфлікту груп населення, а також інтеграції України до європейського правового простору.

Навчальна дисципліна «Правові основи антидискримінаційної політики» належить до циклу загальної підготовки здобувачів освітньо-професійної програми «Право» спеціальності D8 Право. Її вивчення сприяє гуманізації вищої юридичної освіти, формуванню правової культури, розвитку особистості та утвердженню цінностей громадянського суспільства в Україні.

Підготовка за цією дисципліною забезпечує здобувачам належний рівень професійних знань і навичок, необхідних для практики державотворення, правозастосовної діяльності та захисту прав людини. Дисципліна сприяє формуванню гуманістичного світогляду, громадянської відповідальності, усвідомленню власних прав і обов'язків, а також прав і свобод інших осіб з урахуванням трансформацій суспільних відносин у період воєнного стану та повоєнної відбудови. Вона також допомагає здобувачам усвідомити природу дискримінації, навчитися виявляти й аналізувати її прояви та застосовувати ефективні правові механізми запобігання та протидії.

У процесі вивчення дисципліни розглядається широке коло питань, пов'язаних із заборонаю дискримінації, яка охоплює не лише недопустимі форми поведінки з окремими особами чи соціальними групами, але й позитивні обов'язки держави, спрямовані на забезпечення юридичної рівності та недискримінації. Практика реалізації цих принципів у країнах Західної Європи та Європейського Союзу розглядається як важливий показник рівня розвитку правопорядку та демократичних інститутів.

Вивчення дисципліни сприятиме підвищенню рівня громадянської правосвідомості та правової культури, що є одним із важливих чинників демократизації суспільства, зміцнення безпеки, соціальної справедливості та європейської інтеграції України.

Інтерактивний формат курсу, орієнтований на дебати, полеміку та аргументоване відстоювання власної позиції, сприяє розвитку критично важливих для правника компетентностей, зокрема аналітичного мислення, правової аргументації та навичок професійної комунікації.

Для успішного опанування освітнього компонента здобувач повинен мати повну

загальну середню освіту; базові знання з громадянської освіти та історії; загальні уявлення про права людини (пререквізити ОК).

Результати навчання, сформовані під час вивчення освітнього компонента, використовуватимуться у процесі подальшого опанування таких освітніх компонентів: ОК11 «Історія держави і права України та зарубіжних країн»; ОК16 «Конституційне право», а також інших освітніх компонентів освітньої програми (постреквізити ОК).

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
1	2	3
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	1-й	1 -й
Кількість кредитів ECTS	6	6
Кількість годин	180 год.	180 год
Лекційні заняття	30 год.	16 год.
Практичні	30 год.	14 год.
Самостійна робота	120 год.	150 год.
Консультації	https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/law/navchalnij_protses	
Вид підсумкового семестрового контролю:	екзамен	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
<p>Компетентності</p> <p>ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p>	<p>лекція (інформаційна, проблемна, інтерактивна),</p> <p>пояснення, розповідь,</p> <p>робота з нормативно-правовими актами,</p> <p>аналіз судової практики</p> <p>в т.ч. ЄСПЛ,</p>	<p>Поточний контроль здійснюється шляхом виконання таких обов'язкових видів роботи, як виступ з питань певної теми розділу на практичному занятті; доповідь з проблемної</p>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

<p>ЗК8. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК10. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).</p> <p>ЗК11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.</p> <p>ЗК14. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.</p> <p>СК1. Здатність застосовувати знання з основ теорії та філософії права, знання і розуміння структури правничої професії та її ролі у суспільстві.</p> <p>СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.</p> <p>СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>Результати навчання</p> <p>РН 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.</p> <p>РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.</p> <p>РН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p> <p>РН 5. Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.</p> <p>РН 6. Оцінювати недоліки і переваги певних правових аргументів,</p>	<p>розв'язання ситуаційних задач, проблемне навчання, евристична бесіда, дискусія, моделювання професійних ситуацій (training), мозковий штурм, метод проєктів, «ground-table» (колективна гра на вирішення спільної проблеми), scientific debate (навчальна суперечка-діалог), аналіз конкретних правових ситуацій (case-study), використання мультимедійних засобів навчання, застосування електронних освітніх платформ та інтерактивних онлайн-ресурсів, електронних правових баз даних.</p>	<p>тематики з презентацією; участь у обговоренні дискусійних питань; письмова контрольна робота, та додаткових видів роботи - участь у ділових (ситуативних) іграх; перевірка та захист індивідуальних завдань і проєктів, оцінювання рефератів та есе, презентація й захист навчальних проєктів, робота в групах; участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій, участь в конкурсах тощо); завдання творчого характеру</p> <p>Підсумковий контроль екзамен проводиться у письмовій формі і складається із тестових завдань та практичних кейсів за допомогою СЕЗН Moodle. Перелік питань див. на сторінці курсу у Moodle Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877</p> <p><i>Добір балів</i> передбачає виконання здобувачами освіти, які пропустили заняття з поважних причин, додаткових навчальних завдань з метою перевірки рівня засвоєння програмного матеріалу.</p>
---	--	--

аналізуючи відому проблему. РН 18. Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи. РН 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.		
--	--	--

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальні правові засади антидискримінаційної політики

Права людини та їх роль у забезпеченні функціонування демократичної держави. Еволюція нормативно-правової регламентації у сфері антидискримінаційної політики. Нормативне визначення поняття дискримінації. Становлення вітчизняного законодавства в сфері запобігання та протидії дискримінації. Праві засоби протидії стереотипізації та стигматизація в процесі здійснення антидискримінаційної політики. Співвідношення принципів в процесі запобігання дискримінації: принцип рівності; принцип недопустимості обмеження прав і свобод людини; принцип недискримінації; принцип толерантності (терпимості); принцип пропорційності.

Варто розглянути основні підходи та критерії класифікації: 1) за формою вираження (явна, латентна (прихована)); 2) за наявністю або відсутністю умислу (свідома (навмисна, умисна), несвідома (неумисна, несвідома)); 3) за ознаками (підставами) (расова та етнічна дискримінація, гендерна дискримінація, вікова (ейджизм), SOGI-дискримінація (за сексуальною орієнтацією та гендерною ідентичністю), релігійна, соціально-економічна дискримінація, за станом здоров'я та ін.; 3) за сферою виникнення (трудова дискримінація, освітня дискримінація, житлова дискримінація, дискримінація в доступі до товарів і послуг, громадсько-політична дискримінація); 4) залежно від способу закріплення дискримінації (правова, фактична); 5) за наслідками (позитивна, негативна); 6) за характером мотивації дискримінаційної поведінки (раціональна, ірраціональна); 7) за рівнем реалізації (індивідуальна, інституційна, структурна (системна).

Форми дискримінації: утиск як форма дискримінації: особливості застосування та механізм протидії; підбурювання як форма дискримінації: особливості застосування та механізм протидії; пособництво як форма дискримінації: особливості застосування та механізм протидії; відмова у розумному пристосуванні: особливості застосування та механізм протидії; віктимізація та сегрегація як форми дискримінації: особливості застосування та механізм протидії.

Спеціальні форми, що виникають у конкретних соціальних контекстах і відображають поширені стереотипи та стигми. До них належать, зокрема, булінг як систематичне переслідування, моббінг і босинг у трудових колективах, лукізм (дискримінація за зовнішністю), антисемітизм, сексизм, гомофобія, сталкінг, харасмент, ейджизм (дискримінація за віком), джейнізм та едалтизм (перевага молодших або дорослих вікових груп), сінглізм (дискримінація осіб, які не перебувають у шлюбі), бодішеймінг та інші подібні явища.

Основні напрями державної політики щодо запобігання та протидії дискримінації: недопущення дискримінації; застосування позитивних дій; створення умов для своєчасного виявлення фактів дискримінації та забезпечення ефективного захисту осіб та/або груп осіб, які постраждали від дискримінації; виховання і пропаганда серед населення України поваги до осіб незалежно від їх певних ознак, поширення просвітницької діяльності у цій сфері.

Правові основи антидискримінаційної політики

Загальна характеристика ознак за якими забороняється здійснення дискримінації: стать, вік, національність, раса, релігія, інвалідність, сексуальна орієнтація, гендерна ідентичність, соціальне походження та інші. Інші (незахищені) ознаки можна умовно поділити на: відносно захищені та незахищені.

Органи публічної влади у механізмі запобігання та протидії дискримінації. Правовий механізм запобігання та протидії дискримінації за окремими ознаками

Поняття та структура інституційного механізму запобігання та протидії дискримінації. Національний інституційний механізм запобігання та протидії дискримінації.

Інститути громадянського суспільства в механізмі запобігання та протидії дискримінації. Міжнародно-правовий механізм запобігання та протидії дискримінації. Відповідальність за здійснення дискримінації: види, підстави, порядок притягнення.

Змістовий модуль 2. Правовий механізм запобігання та протидії дискримінації за ознаками статі, гендерної ідентичності, сексуальної орієнтації та віку

Поняття дискримінації за ознакою статі. Види дискримінації за ознакою статі (харасмент, гендерна рівність, домашнє насильство, торгівля людьми)

Правовий механізм запобігання та засоби протидії дискримінації за ознакою статі.

Запобігання та протидія насильству за ознакою статі (гендерному насильству: домашнє насильство, торгівля людьми).

Історичні передумови звернення до гендерної тематики: досягнення фемінізму як руху за рівні права і можливості жінок і чоловіків. Емпіричні підтвердження гендерної нерівності у суспільстві (міжнародні звіти та соціологічні дослідження). Права людини, множинність нерівностей у суспільстві та принципи недискримінації. Поняття прав людини та антидискримінаційне законодавство. Соціальні нерівності, ксенофобія та форми дискримінації. Гендерна дискримінація та інституційні механізми її подолання в Україні. Поняття розмаїття і толерантності, недискримінаційна лексика. Принцип гендерної рівності і недискримінації у процедурах аналізу політики і документах організацій. Поняття гендерної ідентичності та сексуальної орієнтації. Види гендерної ідентичності та сексуальної орієнтації. Статева ідентичність. Види статевої ідентичності: 1) базова ідентичність; 2) рольова ідентичність; 3) персональна ідентичність. Статева ідентичність, етнічна ідентичність, ідентичності членства, політична ідентичність, професійна ідентичність

Форми прояву дискримінації за ознакою гендерної ідентичності та сексуальної орієнтації. Пряма дискримінація, непряма дискримінація, утиск, підбурювання, пособництво, віктимізація, сегрегація.

Правовий механізм запобігання та засоби протидії дискримінації за ознакою гендерної ідентичності та сексуальної орієнтації. Проблема одностатевих шлюбів та цивільного партнерства.

Поняття дискримінації за ознакою віку (ейджизм (ageism)). Основні форми прояву ейджизму: 1) едалтоцентризм; 2) джейнізм; 3) едалтизм; 4) хроноцентризм. З часом у розвитку теорії ейджизму стали проявлятися дві тенденції: 1) ейджизм як явище, яке має відношення виключно до людей похилого віку; 2) ейджизм як явище, яке поширюється не лише на людей похилого віку, а й на всіх, хто є дискримінованим за віковою ознакою.

Форми прояву дискримінації за ознакою віку. Поняття, форми та механізми протидії дискримінації молоді в контексті реалізації державної молодіжної політики України. Дискримінація осіб старшого віку (ейджизм): поняття, форми та правові механізми протидії.

Змістовий модуль 3. Правовий механізм запобігання та протидії дискримінації за ознаками інвалідності, стану здоров'я, раси, кольору шкіри, національності етнічного або соціального походження, місця проживання, громадянства чи мови

Поняття дискримінації за ознакою інвалідності та стану здоров'я. Види дискримінації за ознакою інвалідності та стану здоров'я (ВІЛ, гепатит «С», синдром дауна, ДЦП та ін). Форми прояву дискримінації за ознакою інвалідності та стану здоров'я: відсутність «доступного середовища», «розумного пристосування» (проходу або проїзду в громадських місцях для людей з інвалідністю); образливе ставлення; необґрунтована відмова в прийомі на роботу; недопущення до участі в соціальній чи політичній життя; обмеження прав і свобод в отриманні соціальних пільг.

Соціальна стигматизація та стереотипізація ВІЛ-інфікованих осіб та осіб з інвалідністю.

Правовий механізм запобігання та засоби протидії дискримінації за ознакою інвалідності та стану здоров'я. Спеціалізовані органи публічної влади, що сприяють запобіганню та протидії дискримінації за ознакою інвалідності та стану здоров'я: уповноважений Верховної Ради України з прав людини; урядовий уповноважений з прав осіб з інвалідністю (2017 р.); уповноважений Президента України з прав людей з інвалідністю (2014 р.)

Поняття дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, національного, етнічного або соціального походження

Види дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, національного, етнічного або соціального походження (расизм, ксенофобія (ісламофобія, ромофобія, антисемітизм).

Форми прояву дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, національного, етнічного або соціального походження

Правовий механізм запобігання та засоби протидії дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, національного, етнічного або соціального походження.

Поняття дискримінація за ознакою місця проживання, громадянства чи мови.

Види дискримінації за ознакою місця проживання, громадянства чи мови. Правовий статус та дискримінація біженців, мігрантів, шукачів притулку (осіб, що потребують додаткового чи тимчасового захисту), внутрішньо переміщених осіб.

Форми прояву дискримінації за ознакою місця проживання, громадянства чи мови: пряма, непряма, утиск, підбурювання, пособництво, віктимізація, сегрегація.

Правовий механізм запобігання та засоби протидії дискримінації за ознакою місця проживання, громадянства чи мови.

Змістовий модуль 4. Правовий механізм запобігання та протидії дискримінації за ознаками судимості, сімейного стану, майнового стану, релігії, політичних переконань та ін., а також дискримінація в умовах воєнного стану

Дискримінація за наявністю судимості та досвіду перебування в місцях позбавлення волі або за способом життя (наприклад, споживання психоактивних речовин або надання послуг комерційного сексу)

Дискримінація за сімейним чи майновим станом; дискримінація за майновим станом – дискримінація за рівнем забезпеченості особи, наприклад небажання брати дітей з малозабезпечених сімей до так званих елітних шкіл та гімназій, які фінансуються з державного бюджету та навчання в яких не є платним.

Дискримінація за сімейним станом (наявність або відсутність шлюбного статусу, дітей та/або інших близьких родичів) як форма порушення принципу рівності: поняття, правова природа, основні прояви у сфері праці, освіти та доступу до публічних послуг, а також національні та європейські правові механізми запобігання і протидії в умовах трансформації суспільних відносин, воєнного стану та повоєнного відновлення України.

Запорізький національний університет

Силабус навчальної дисципліни

Правові основи антидискримінаційної політики

Дискримінація за релігійною ознакою. Рівність громадяни України є рівними перед законом і мають рівні права в усіх галузях економічного, політичного, соціального і культурного життя незалежно від їх ставлення до релігії.

Не допускається встановлення будь-яких переваг або обмежень однієї релігії, віросповідання чи релігійної організації щодо інших.

Дискримінація за політичними переконаннями чи належністю до профспілки.

Цифрова дискримінація (нерівність) як новий вид дискримінації пов'язаних з розвитком інформаційних технологій.

Дискримінації в умовах воєнного стану: поняття, особливості. Конституційно-правові засади забезпечення принципу недискримінації в умовах воєнного стану.

Міжнародно-правові стандарти недопущення дискримінації в умовах надзвичайних ситуацій. Основні групи ризику дискримінації в умовах воєнного стану.

Форми прояву дискримінації в умовах воєнного стану. Правовий та інституційний механізм запобігання та протидії дискримінації в умовах воєнного стану.

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики
4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття / роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	2	3	4	5
Лекція 1	Становлення та розвиток антидискримінаційної політики та сучасного антидискримінаційного законодавства: національна практика та міжнародні правові стандарти	2	2	Щотижня
Практичне заняття 1	Становлення та розвиток антидискримінаційної політики та сучасного антидискримінаційного законодавства: національна практика та міжнародні правові стандарти 1. Права людини та їх роль у забезпеченні функціонування демократичної держави. 2. Еволюція нормативно-правової регламентації у сфері антидискримінаційної політики. 3. Становлення вітчизняного законодавства в сфері запобігання та протидії дискримінації. 4. Стереотипи, стигми та упередження як фактори виникнення та існування дискримінації. 5. Застосування та співвідношення загально-правових і спеціальних принципів у процесі запобігання дискримінації	2	2	Щотижня
Самостійна робота	Становлення та розвиток антидискримінаційної політики та сучасного антидискримінаційного законодавства: національна практика та міжнародні правові стандарти https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	Щотижня
Лекція 2	Класифікація дискримінації та загальна характеристика окремих видів	2	2	Щотижня
Практичне заняття 2	Дискримінація як прояв нерівного ставлення: поняття, ознаки, види, форми. Основні напрями державної політики в сфері запобігання та протидії дискримінації 1. Поняття «дискримінація» як прояв нерівного ставлення до людини або групи людей. 2. Загальна характеристика ознак за якими забороняється здійснення дискримінації. 3. Критерії класифікації та загальна характеристика окремих видів дискримінації.	2	2	Щотижня
Самостійна робота	Дискримінація як прояв нерівного ставлення: поняття, ознаки, види, форми. Основні напрями державної політики в сфері запобігання та протидії дискримінації https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	Щотижня
Лекція 3	Дискримінація як прояв нерівного ставлення: поняття, ознаки, види, форми. Основні напрями державної політики в сфері запобігання та протидії дискримінації	2	2	Щотижня
Практичне заняття 3	Дискримінація як прояв нерівного ставлення: поняття, ознаки, види, форми. Основні напрями державної політики в сфері запобігання та протидії дискримінації 1. Загальна характеристика основних форм дискримінації.	2	2	Щотижня

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

	2. Основні напрями державної політики щодо запобігання та протидії дискримінації			
Самостійна робота	Дискримінація як прояв нерівного ставлення: поняття, ознаки, види, форми. Основні напрями державної політики в сфері запобігання та протидії дискримінації https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	Щотижня
Лекція 4	Інституційний механізм запобігання та протидії дискримінації. Юридична відповідальність за дискримінацію	2	2	Щотижня
Практичне заняття 4	Інституційний механізм запобігання та протидії дискримінації. Юридична відповідальність за дискримінацію 1. Поняття та структура інституційного механізму запобігання та протидії дискримінації. 2. Національний інституційний механізм запобігання та протидії дискримінації. 3. Інститути громадянського суспільства в механізмі запобігання та протидії дискримінації.	2	2	Щотижня
Самостійна робота	Інституційний механізм запобігання та протидії дискримінації. Юридична відповідальність за дискримінацію https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	Щотижня
Лекція 5	Інституційний механізм запобігання та протидії дискримінації. Юридична відповідальність за дискримінацію	2	-	Щотижня
Практичне заняття 5	Інституційний механізм запобігання та протидії дискримінації. Юридична відповідальність за дискримінацію 1. Інститути громадянського суспільства в механізмі запобігання та протидії дискримінації. 2. Міжнародно-правовий механізм запобігання та протидії дискримінації 3. Відповідальність за здійснення дискримінації: види, підстави, порядок притягнення.	2	-	Щотижня
Самостійна робота	Інституційний механізм запобігання та протидії дискримінації. Юридична відповідальність за дискримінацію https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	Щотижня
Лекція 6	Дискримінація за ознакою статі: правовий механізм запобігання та протидії	2	2	Щотижня
Практичне заняття 6	Дискримінація за ознакою статі: правовий механізм запобігання та протидії 1. Поняття дискримінації за ознакою статі 2. Види дискримінації за ознакою статі. 3. Правовий механізм запобігання та засоби протидії дискримінації за ознакою статі.	2	2	Щотижня
Самостійна робота	Дискримінація за ознакою статі: правовий механізм запобігання та протидії https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	Щотижня
Лекція 7	Дискримінація за ознакою статі: правовий механізм запобігання та протидії	2	-	Щотижня

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

Практичне заняття 7	Дискримінація за ознакою статі: правовий механізм запобігання та протидії <ol style="list-style-type: none"> 1. Запобігання та протидія насильству за ознакою статі (гендерному насильству): домашнє насильство, торгівля людьми. 2. Сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом як екстремальна форма гендерно зумовленої дискримінації. 	2	-	Щотижня
Самостійна робота	Дискримінація за ознакою статі: правовий механізм запобігання та протидії https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	Щотижня
Лекція 8	Дискримінація за ознакою гендерної ідентичності та сексуальної орієнтації: правовий механізм запобігання та протидії	2	-	Щотижня
Практичне заняття 8	Дискримінація за ознакою гендерної ідентичності та сексуальної орієнтації: правовий механізм запобігання та протидії» <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття гендерної ідентичності та сексуальної орієнтації. 2. Види гендерної ідентичності та сексуальної орієнтації. 3. Форми прояву дискримінації за ознакою гендерної ідентичності та сексуальної орієнтації. 4. Правовий механізм запобігання та засоби протидії дискримінації за ознакою гендерної ідентичності та сексуальної орієнтації. 5. Правові виклики запровадження одностатевих шлюбів і цивільного партнерства: національний та європейський досвід 	2	-	Щотижня
Самостійна робота	Дискримінація за ознакою гендерної ідентичності та сексуальної орієнтації: правовий механізм запобігання та протидії https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	Щотижня
Лекція 9	Дискримінація за ознакою віку (ейджизм (ageism)): правовий механізм запобігання та протидії	2	2	Щотижня
Практичне заняття 9	Дискримінація за ознакою віку (ейджизм (ageism)): правовий механізм запобігання та протидії <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття дискримінації за ознакою віку (ейджизм) та її соціально-правова природа 2. Критерії класифікації та види дискримінації за ознакою віку 3. Форми прояву дискримінації за ознакою за ознакою віку 4. Правовий механізм запобігання та засоби протидії дискримінації за ознакою віку. 5. Поняття, форми та механізми протидії дискримінації молоді в контексті реалізації державної молодіжної політики України. 6. Дискримінація осіб старшого віку (ейджизм): поняття, форми та правові механізми протидії. 	2	-	Щотижня
Самостійна робота	Дискримінація за ознакою віку (ейджизм (ageism)): правовий механізм запобігання та протидії https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	Щотижня
Лекція 10	Дискримінація за ознакою інвалідності та стану здоров'я: правовий механізм запобігання та протидії	2	2	Щотижня

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

Практичне заняття 10	Дискримінація за ознакою інвалідності та стану здоров'я: правовий механізм запобігання та протидії» <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття дискримінації за ознакою інвалідності та стану здоров'я 2. Види дискримінації за ознакою інвалідності та стану здоров'я 3. Форми прояву дискримінації за ознакою інвалідності 4. Форми прояву дискримінації за станом здоров'я 5. Соціальна стигматизація та стереотипізація ВІЛ-інфікованих осіб та осіб з інвалідністю 6. Правовий механізм запобігання та засоби протидії дискримінації за ознакою інвалідності та стану здоров'я. 	2	-	<i>Щотижня</i>
Самостійна робота	Дискримінація за ознакою інвалідності та стану здоров'я: правовий механізм запобігання та протидії https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	<i>Щотижня</i>
Лекція 11	Дискримінація за ознакою раси, кольору шкіри, національного, етнічного або соціального походження: правовий механізм запобігання та протидії	2	-	<i>Щотижня</i>
Практичне заняття 11	Дискримінація за ознакою раси, кольору шкіри, національного, етнічного або соціального походження: правовий механізм запобігання та протидії <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, національного, етнічного або соціального походження 2. Види дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, національного, етнічного або соціального походження 3. Форми прояву дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, національного, етнічного або соціального походження 4. Правовий механізм запобігання та засоби протидії дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, національного, етнічного або соціального походження 	2	-	<i>Щотижня</i>
Самостійна робота	Дискримінація за ознакою раси, кольору шкіри, національного, етнічного або соціального походження: правовий механізм запобігання та протидії https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	<i>Щотижня</i>
Лекція 12	Дискримінація за ознакою місця проживання, громадянства чи мови: правовий механізм запобігання та протидії	2	2	<i>Щотижня</i>
Практичне заняття 12	Дискримінація за ознакою місця проживання, громадянства та мови: правовий механізм запобігання та протидії <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття дискримінації за ознакою місця проживання, громадянства чи мови. 2. Види дискримінації за ознакою місця проживання, громадянства чи мови. 3. Форми прояву дискримінації за ознакою місця проживання, громадянства чи мови. 4. Правовий механізм запобігання та засоби протидії дискримінації за ознакою місця проживання, громадянства та мови. 	2	-	<i>Щотижня</i>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

Самостійна робота	Дискримінація за ознакою місця проживання, громадянства чи мови: правовий механізм запобігання та протидії https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	Щотижня
Лекція 13	Судимість, сімейний чи майновий стан, релігія, політичні переконання та інші ознаки проявів дискримінації: правовий механізм запобігання та протидії	2	-	Щотижня
Практичне заняття 13	Судимість, сімейний чи майновий стан, релігія, політичні переконання та інші ознаки проявів дискримінації: правовий механізм запобігання та протидії 1. Дискримінація за наявністю судимості та досвіду перебування в місцях позбавлення волі або за способом життя. 2. Дискримінація за сімейним чи майновим станом;	2	2	Щотижня
Самостійна робота	Судимість, сімейний чи майновий стан, релігія, політичні переконання та інші ознаки проявів дискримінації: правовий механізм запобігання та протидії https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	Щотижня
Лекція 14	Судимість, сімейний чи майновий стан, релігія, політичні переконання та інші ознаки проявів дискримінації: правовий механізм запобігання та протидії	2	-	Щотижня
Практичне заняття 14	Судимість, сімейний чи майновий стан, релігія, політичні переконання та інші ознаки проявів дискримінації: правовий механізм запобігання та протидії 1. Дискримінація за релігійною ознакою 2. Дискримінація за політичними переконаннями чи належністю до профспілки. 3. Цифрова дискримінація (нерівність) в інформаційному суспільстві	2	-	Щотижня
Самостійна робота	Судимість, сімейний чи майновий стан, релігія, політичні переконання та інші ознаки проявів дискримінації: правовий механізм запобігання та протидії https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	Щотижня
Лекція 15	Дискримінація в умовах воєнного стану: правові виклики та механізм протидії	2	-	Щотижня
Практичне заняття 15	Дискримінація в умовах воєнного стану: правові виклики та механізм протидії 1. Дискримінації в умовах воєнного стану: поняття, особливості. 2. Конституційно-правові засади забезпечення принципу недискримінації в умовах воєнного стану. 3. Міжнародно-правові стандарти недопущення дискримінації в умовах надзвичайних ситуацій. 4. Основні групи ризику дискримінації в умовах воєнного стану. 5. Форми прояву дискримінації в умовах воєнного стану. Правовий механізм запобігання та протидії дискримінації в умовах воєнного стану	2	2	Щотижня

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

Самостійна робота	Дискримінація в умовах воєнного стану: правові виклики та механізм протидії https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	8	10	Щотижня
-------------------	--	---	----	---------

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Практичне заняття №1	Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.	<p>Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття прав людини, дискримінації та її форм, антидискримінаційної політики, етапів розвитку національного антидискримінаційного законодавства, міжнародних правових стандартів у сфері недискримінації, а також ролі стереотипів і упереджень у виникненні дискримінаційних практик.</p> <p>Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з проявами дискримінації, застосуванням норм національного законодавства та міжнародних стандартів у сфері прав людини, визначенням загально-правових і спеціальних принципів запобігання та протидії дискримінації.</p> <p>Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо ролі антидискримінаційної політики у демократичній державі, ефективності національного механізму протидії дискримінації, впливу стереотипів і стигматизації на реалізацію прав людини, а також співвідношення міжнародних і національних правових стандартів у сфері недискримінації.</p>	<p>Термінологічний диктант – до 1 бала</p> <ul style="list-style-type: none"> • правильне та повне відтворення основних понять і категорій – 1 бал; • допущення неточностей або часткові відповіді – 0,5 бала; • неправильні відповіді – 0 балів. <p>Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин).</p> <p>Робота у групі / кейс-метод – до 1 бала</p> <p>правильний і обґрунтований аналіз практичного завдання – 1 бал;</p> <p>частковий або неповний аналіз – 0,5 бала;</p> <p>відсутність правильного аналізу – 0 балів.</p> <p>Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин).</p> <p>Участь у дискусії – до 1 бала</p> <p>активна та аргументована участь – 1 бал;</p> <p>обмежена участь – 0,5 бала;</p> <p>відсутність участі – 0 балів.</p> <p>Термін виконання: під час аудиторного заняття.</p>	3

<p>Практичне заняття №2</p>	<p>Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.</p>	<p>Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття дискримінації як прояву нерівного ставлення, її ознак, заборонених підстав дискримінації, основних видів і форм дискримінації, а також напрямів державної політики у сфері запобігання та протидії дискримінації відповідно до національного законодавства та міжнародних стандартів прав людини. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з проявами дискримінації, визначенням її виду та форми, застосуванням норм національного антидискримінаційного законодавства і міжнародно-правових стандартів у сфері прав людини, а також вибором правових механізмів запобігання та протидії дискримінації. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо сутності дискримінації як соціально-правового явища, ефективності державної антидискримінаційної політики, значення заборонених ознак дискримінації, а також ролі права у подоланні стереотипів, стигматизації та упереджень.</p>	<p>Термінологічний диктант – до 2 балів повне й правильне відтворення основних понять і категорій у сфері запобігання та протидії дискримінації – 2 бали; допущення окремих неточностей – 1 бал; поверхневе або помилкове знання термінології – 0–0,5 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод – до 2 балів аргументований аналіз практичного завдання з правильним визначенням виду та форми дискримінації й посиланням на норми національного та міжнародного права – 2 бали; частковий аналіз без належного правового обґрунтування – 1 бал; формальний або помилковий аналіз – 0–0,5 бала. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії – до 1 бала активна участь із логічною та аргументованою позицією – 1 бал; участь з обмеженою аргументацією – 0,5 бала; пасивна участь або відсутність висловлювань – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття.</p>	<p>3</p>
<p>Практичне заняття №3</p>	<p>Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології</p>	<p>Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття та загальної характеристики основних форм дискримінації (прямої, непрямої, утиску, підбурювання до дискримінації, пособництва у</p>	<p>Термінологічний диктант – до 1 бала правильне відтворення понять і характеристик основних форм дискримінації та напрямів державної</p>	<p>3</p>

	<p>ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.</p>	<p>дискримінації), а також змісту та напрямів державної політики у сфері запобігання та протидії дискримінації відповідно до національного законодавства та міжнародних стандартів прав людини. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з проявами різних форм дискримінації, визначенням їх правової кваліфікації, застосуванням норм антидискримінаційного законодавства, а також оцінкою ефективності державних механізмів запобігання та протидії дискримінації. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо відмінностей між формами дискримінації, ролі держави у формуванні та реалізації антидискримінаційної політики, ефективності національних механізмів протидії дискримінації, а також впливу дискримінаційних практик на реалізацію прав і свобод людини</p>	<p>антидискримінаційної політики – 1 бал; допущення неточностей – 0,5 бала; неправильні відповіді – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод – до 1 бала правильний і обґрунтований аналіз практичного завдання – 1 бал; частковий або неповний аналіз – 0,5 бала; неправильний аналіз або його відсутність – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії – до 1 бала активна та аргументована участь – 1 бал; обмежена участь – 0,5 бала; відсутність участі – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття.</p>	
<p>Практичне заняття №4</p>	<p>Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.</p>	<p>Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття та структури інституційного механізму запобігання та протидії дискримінації, суб'єктів національного інституційного механізму, їх повноважень, а також видів і форм юридичної відповідальності за дискримінацію відповідно до національного законодавства та міжнародних стандартів прав людини. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з проявами дискримінації, визначенням компетентного органу (інституції) для реагування, застосуванням механізмів захисту прав особи, а також визначенням можливих видів юридичної відповідальності</p>	<p>Термінологічний диктант – до 1 бала правильне відтворення основних понять і елементів інституційного механізму та видів відповідальності за дискримінацію – 1 бал; допущення неточностей – 0,5 бала; неправильні відповіді – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод – до 1 бала правильний і обґрунтований аналіз практичного завдання з визначенням відповідної інституції та правових наслідків –</p>	<p>3</p>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

		<p>за дискримінаційні дії чи бездіяльність.</p> <p>Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг)</p> <p>Обговорення проблемних питань щодо ефективності інституційного механізму запобігання та протидії дискримінації, ролі органів державної влади та інститутів громадянського суспільства, а також значення юридичної відповідальності як засобу превенції дискримінаційних практик.</p>	<p>1 бал; частковий або неповний аналіз – 0,5 бала; неправильний аналіз або його відсутність – 0 балів.</p> <p>Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії – до 1 бала</p> <p>активна та аргументована участь – 1 бал; обмежена участь – 0,5 бала; відсутність участі – 0 балів.</p>	
Практичне заняття №5	<p>Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.</p>	<p>Термінологічний диктант</p> <p>Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо ролі інститутів громадянського суспільства в механізмі запобігання та протидії дискримінації, змісту міжнародно-правового механізму протидії дискримінації, а також видів, підстав і порядку притягнення до юридичної відповідальності за здійснення дискримінації відповідно до національного та міжнародного права.</p> <p>Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод</p> <p>Аналіз правової ситуації, пов'язаної з проявами дискримінації, визначенням можливостей участі інститутів громадянського суспільства та міжнародних механізмів захисту прав людини, застосуванням норм національного законодавства щодо юридичної відповідальності за дискримінаційні дії чи бездіяльність.</p> <p>Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг)</p> <p>Обговорення проблемних питань щодо ефективності участі інститутів громадянського суспільства та міжнародних органів у запобіганні дискримінації, значення юридичної відповідальності як інструменту протидії дискримінаційним практикам, а також взаємодії національних і міжнародних механізмів захисту від дискримінації.</p>	<p>Термінологічний диктант – до 1 бала</p> <p>правильне відтворення основних понять і категорій з теми – 1 бал; допущення неточностей – 0,5 бала; неправильні відповіді – 0 балів.</p> <p>Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод – до 1 бала</p> <p>правильний і обґрунтований аналіз практичного завдання – 1 бал; частковий або неповний аналіз – 0,5 бала; неправильний аналіз або його відсутність – 0 балів.</p> <p>Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії – до 1 бала</p> <p>активна та аргументована участь – 1 бал; обмежена участь – 0,5 бала; відсутність участі – 0 балів.</p> <p>Термін виконання: під час аудиторного заняття.</p>	3

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

<p>Практичне заняття №6</p>	<p>Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.</p>	<p>Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття дискримінації за ознакою статі, її основних видів, змісту принципу рівності жінок і чоловіків, а також правових механізмів і засобів запобігання та протидії дискримінації за ознакою статі відповідно до національного законодавства та міжнародних стандартів прав людини. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з проявами дискримінації за ознакою статі, визначенням її виду, застосуванням норм законодавства про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, а також вибором правових засобів захисту від дискримінації. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо причин і форм дискримінації за ознакою статі, ефективності правового механізму забезпечення гендерної рівності, ролі держави та інститутів громадянського суспільства у запобіганні та протидії гендерній дискримінації.</p>	<p>Термінологічний диктант – до 1 бала правильне відтворення основних понять і категорій з теми – 1 бал; допущення неточностей – 0,5 бала; неправильні відповіді – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод – до 1 бала правильний і обґрунтований аналіз практичного завдання – 1 бал; частковий або неповний аналіз – 0,5 бала; неправильний аналіз або його відсутність – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії – до 1 бала активна та аргументована участь – 1 бал; обмежена участь – 0,5 бала; відсутність участі – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття.</p>	<p style="text-align: center;">10</p>
<p>Практичне заняття №7</p>	<p>Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія,</p>	<p>Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття та видів насильства за ознакою статі (гендерного насильства), зокрема домашнього насильства та торгівлі людьми, а також поняття сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, як екстремальної форми гендерно зумовленої дискримінації, відповідно до національного законодавства та міжнародних стандартів прав людини і міжнародного гуманітарного права. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-</p>	<p>Термінологічний диктант – до 1 бала правильне відтворення основних понять і категорій з теми – 1 бал; допущення неточностей – 0,5 бала; неправильні відповіді – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод – до 1 бала правильний і обґрунтований аналіз практичного завдання –</p>	<p style="text-align: center;">3</p>

	<p>дебрифінг та ін.</p>	<p>метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з проявами гендерного насильства, домашнього насильства, торгівлі людьми або сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, визначенням правової кваліфікації таких дій, застосуванням національних і міжнародних правових механізмів запобігання та протидії, а також визначенням засобів захисту прав постраждалих осіб.</p> <p>Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо причин і наслідків гендерного насильства, особливостей правового реагування на домашнє насильство, торгівлю людьми та сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом, ролі держави та міжнародних організацій у запобіганні таким явищам і захисті постраждалих.</p>	<p>1 бал; частковий або неповний аналіз – 0,5 бала; неправильний аналіз або його відсутність – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії – до 1 бала активна та аргументована участь – 1 бал; обмежена участь – 0,5 бала; відсутність участі – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття.</p>	
<p>Самостійна робота</p>	<p>Письмова контрольна робота Атестаційна робота №1</p> <ul style="list-style-type: none"> - Тестування - Вирішення практичного кейсу 	<p>Атестаційна робота № 1 проводиться за допомогою СЕЗН Moodle за темами, що були вивчені раніше, та включає два складники контролю:</p> <p>Тестування Спрямоване на перевірку знань основних понять і категорій антидискримінаційного права, форм і видів дискримінації, напрямів державної антидискримінаційної політики, інституційного механізму запобігання та протидії дискримінації, а також правових механізмів захисту від дискримінації тощо.</p> <p>Вирішення практичного кейсу Передбачає письмовий аналіз правової ситуації, пов'язаної з проявами дискримінації, визначенням її виду та форми, застосуванням норм національного законодавства і міжнародних стандартів прав людини, формулюванням обґрунтованих правових висновків. Відбувається за допомогою СЕЗН Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877</p>	<p>Онлайн-тестування в СЕЗН Moodle – до 5 балів 10 тестових завдань, 0,5 бала за кожен правильну відповідь; зараховуються лише відповіді, подані у встановлений часовий ліміт у СЕЗН Moodle. Вирішення практичного кейсу – до 3 балів правильно вирішений кейс правильно вирішений кейс (повний та обґрунтований правовий аналіз) – 3 бали; частково правильне вирішення кейсу (допущені неточності або неповний аналіз) – 2 бали; поверхневе вирішення кейсу (загальні міркування без належного правового обґрунтування) – 1 бал;</p>	<p>8</p>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

			<p>неправильне вирішення кейсу або відсутність відповіді – 0 балів.</p> <p>Термін виконання: відповідно до графіка атестації шляхом проходження онлайн-тестування та виконання кейсового завдання в СЕЗН Moodle (із визначеним часовим лімітом)</p>	
Практичне заняття №8	<p>Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.</p>	<p>Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо понять гендерної ідентичності та сексуальної орієнтації, їх основних видів, форм прояву дискримінації за цими ознаками, змісту правового механізму запобігання та протидії такій дискримінації, а також сучасних правових викликів, пов'язаних із запровадженням одностатевих шлюбів і цивільного партнерства в національній та європейській правовій практиці. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з дискримінацією за ознакою гендерної ідентичності та/або сексуальної орієнтації, визначенням форми дискримінації, застосуванням норм національного антидискримінаційного законодавства та європейських стандартів прав людини, а також вибором правових засобів захисту. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо меж і форм правового захисту осіб за ознакою гендерної ідентичності та сексуальної орієнтації, ефективності існуючих механізмів протидії дискримінації, а також правових і соціальних викликів, пов'язаних із визнанням одностатевих шлюбів і цивільного партнерства.</p>	<p>Термінологічний диктант – до 1 бала правильне відтворення основних понять і категорій з теми – 1 бал; допущення неточностей – 0,5 бала; неправильні відповіді – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод – до 1 бала правильний і обґрунтований аналіз практичного завдання – 1 бал; частковий або неповний аналіз – 0,5 бала; неправильний аналіз або його відсутність – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії – до 1 бала активна та аргументована участь – 1 бал; обмежена участь – 0,5 бала; відсутність участі – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття.</p>	3
Практичне заняття №9	<p>Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології</p>	<p>Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття дискримінації за ознакою віку (ейджизму), її соціально-правової природи, критеріїв класифікації та видів вікової дискримінації, форм її</p>	<p>Термінологічний диктант – до 1 бала правильне відтворення основних понять і категорій з теми – 1 бал; допущення</p>	3

	<p>ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.</p>	<p>прояву, а також правових механізмів запобігання та протидії дискримінації молоді й осіб старшого віку відповідно до національного законодавства та міжнародних стандартів прав людини. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з проявами дискримінації за ознакою віку, визначенням її виду та форми, застосуванням норм антидискримінаційного законодавства, а також вибором правових засобів захисту прав молоді та осіб старшого віку в контексті реалізації державної молодіжної та соціальної політики. Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо причин і наслідків ейджизму, особливостей дискримінації молоді та осіб старшого віку, ефективності державних і правових механізмів протидії віковій дискримінації, а також ролі права у подоланні вікових стереотипів і упереджень.</p>	<p>неточностей – 0,5 бала; неправильні відповіді – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод – до 1 бала правильний і обґрунтований аналіз практичного завдання – 1 бал; частковий або неповний аналіз – 0,5 бала; неправильний аналіз або його відсутність – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії – до 1 бала активна та аргументована участь – 1 бал; обмежена участь – 0,5 бала; відсутність участі – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття.</p>	
<p>Практичне заняття №10</p>	<p>Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.</p>	<p>Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття дискримінації за ознакою інвалідності та стану здоров'я, її видів і форм прояву, явищ соціальної стигматизації та стереотипізації осіб з інвалідністю і ВІЛ-інфікованих осіб, а також змісту правового механізму запобігання та протидії дискримінації за цими ознаками відповідно до національного законодавства та міжнародних стандартів прав людини. Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з проявами дискримінації за ознакою інвалідності або стану здоров'я, визначенням її виду та форми, застосуванням норм антидискримінаційного законодавства, законодавства у сфері охорони здоров'я та соціального захисту, а також</p>	<p>Термінологічний диктант – до 1 бала правильне відтворення основних понять і категорій з теми – 1 бал; допущення неточностей – 0,5 бала; неправильні відповіді – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод – до 1 бала правильний і обґрунтований аналіз практичного завдання – 1 бал; частковий або неповний аналіз – 0,5 бала; неправильний аналіз або його відсутність – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного</p>	<p>3</p>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

		<p>вибором правових засобів захисту прав постраждалих осіб.</p> <p>Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг)</p> <p>Обговорення проблемних питань щодо причин і наслідків дискримінації за ознакою інвалідності та стану здоров'я, ролі стигматизації і стереотипів у порушенні прав людини, ефективності правових і соціальних механізмів запобігання такій дискримінації, а також забезпечення принципу рівності та недискримінації.</p>	<p>заняття (15–20 хвилин).</p> <p>Участь у дискусії – до 1 бала</p> <p>активна та аргументована участь – 1 бал;</p> <p>обмежена участь – 0,5 бала;</p> <p>відсутність участі – 0 балів.</p> <p>Термін виконання: під час аудиторного заняття.</p>	
Практичне заняття №11	<p>Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.</p>	<p>Термінологічний диктант</p> <p>Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, національного, етнічного або соціального походження, її видів і форм прояву, а також змісту правового механізму запобігання та протидії такій дискримінації відповідно до національного законодавства та міжнародних стандартів прав людини.</p> <p>Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод</p> <p>Аналіз правової ситуації, пов'язаної з проявами дискримінації за ознакою раси, кольору шкіри, національного, етнічного або соціального походження, визначенням її виду та форми, застосуванням норм антидискримінаційного законодавства, а також вибором правових засобів захисту прав постраждалих осіб.</p> <p>Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг)</p> <p>Обговорення проблемних питань щодо причин і наслідків расової та етнічної дискримінації, ролі права і державної політики у запобіганні таким проявам, ефективності національних і міжнародних механізмів протидії дискримінації, а також забезпечення принципу рівності та недискримінації в багатокультурному суспільстві.</p>	<p>Термінологічний диктант – до 1 бала</p> <p>правильне відтворення основних понять і категорій з теми – 1 бал;</p> <p>допущення неточностей – 0,5 бала;</p> <p>неправильні відповіді – 0 балів.</p> <p>Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин).</p> <p>Робота у групі / кейс-метод – до 1 бала</p> <p>правильний і обґрунтований аналіз практичного завдання – 1 бал;</p> <p>частковий або неповний аналіз – 0,5 бала;</p> <p>неправильний аналіз або його відсутність – 0 балів.</p> <p>Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин).</p> <p>Участь у дискусії – до 1 бала</p> <p>активна та аргументована участь – 1 бал;</p> <p>обмежена участь – 0,5 бала;</p> <p>відсутність участі – 0 балів.</p> <p>Термін виконання: під час аудиторного заняття.</p>	3
Практичне заняття №12	<p>Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного</p>	<p>Термінологічний диктант</p> <p>Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття дискримінації за ознакою місця проживання, громадянства та мови, її видів і</p>	<p>Термінологічний диктант – до 1 бала</p> <p>правильне відтворення основних понять і категорій з теми – 1</p>	3

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

	<p>завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.</p>	<p>форм прояву, а також змісту правового механізму запобігання та протидії такій дискримінації відповідно до Конституції України, національного законодавства та міжнародних стандартів прав людини.</p> <p>Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з проявами дискримінації за ознакою місця проживання, громадянства або мови, визначенням її виду та форми, застосуванням норм антидискримінаційного законодавства, а також вибором правових засобів захисту прав постраждалих осіб.</p> <p>Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо співвідношення мовної політики, інституту громадянства та свободи пересування з принципом недискримінації, ролі держави у запобіганні дискримінації за зазначеними ознаками, а також забезпечення балансу між публічними інтересами і правами людини.</p>	<p>бал; допущення неточностей – 0,5 бала; неправильні відповіді – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод – до 1 бала правильний і обґрунтований аналіз практичного завдання – 1 бал; частковий або неповний аналіз – 0,5 бала; неправильний аналіз або його відсутність – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії – до 1 бала активна та аргументована участь – 1 бал; обмежена участь – 0,5 бала; відсутність участі – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття.</p>	
<p>Практичне заняття №13</p>	<p>Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.</p>	<p>Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття дискримінації за наявністю судимості, досвіду перебування в місцях позбавлення волі або способом життя, дискримінації за сімейним чи майновим станом, релігійними переконаннями, політичними поглядами та іншими ознаками, а також змісту правового механізму запобігання та протидії таким проявам дискримінації відповідно до національного законодавства та міжнародних стандартів прав людини.</p> <p>Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з дискримінацією за наявністю судимості, сімейним або майновим станом, релігійними чи політичними переконаннями, визначенням виду та форми</p>	<p>Термінологічний диктант – до 1 бала правильне відтворення основних понять і категорій з теми – 1 бал; допущення неточностей – 0,5 бала; неправильні відповіді – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод – до 1 бала правильний і обґрунтований аналіз практичного завдання – 1 бал; частковий або неповний аналіз – 0,5 бала; неправильний аналіз або його відсутність – 0 балів.</p>	<p style="text-align: center;">3</p>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

		<p>дискримінації, застосуванням норм антидискримінаційного законодавства, а також вибором правових засобів захисту прав постраждалої особи.</p> <p>Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо меж допустимих обмежень прав за ознакою судимості чи майнового стану, співвідношення свободи совісті та політичних переконань із принципом недискримінації, а також ролі держави у запобіганні стигматизації та соціальній ізоляції вразливих груп.</p>	<p>Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії – до 1 бала активна та аргументована участь – 1 бал; обмежена участь – 0,5 бала; відсутність участі – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття.</p>	
<p>Практичне заняття №14</p>	<p>Термінологічний диктант, робота у групі над розв'язанням практичного завдання, технології ситуативного моделювання: кейс-метод (імітації, симуляції); технології опрацювання дискусійних питань: метод-прес, дебати, дискусія, дебрифінг та ін.</p>	<p>Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття та проявів дискримінації за релігійною ознакою, політичними переконаннями чи належністю до професійних спілок, а також цифрової дискримінації (цифрової нерівності) в інформаційному суспільстві, змісту правового механізму запобігання та протидії таким формам дискримінації відповідно до національного законодавства та міжнародних стандартів прав людини.</p> <p>Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з дискримінацією за релігійними чи політичними переконаннями, належністю до професійної спілки або проявами цифрової нерівності, визначенням виду та форми дискримінації, застосуванням норм антидискримінаційного законодавства та вибором правових засобів захисту прав постраждалих осіб.</p> <p>Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо меж реалізації свободи віросповідання та політичних прав у контексті принципу недискримінації, ролі професійних спілок у захисті прав людини, а також викликів цифрової нерівності для забезпечення рівного доступу до прав і публічних послуг в інформаційному суспільстві.</p>	<p>Термінологічний диктант – до 1 бала правильне відтворення основних понять і категорій з теми – 1 бал; допущення неточностей – 0,5 бала; неправильні відповіді – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод – до 1 бала правильний і обґрунтований аналіз практичного завдання – 1 бал; частковий або неповний аналіз – 0,5 бала; неправильний аналіз або його відсутність – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії – до 1 бала активна та аргументована участь – 1 бал; обмежена участь – 0,5 бала; відсутність участі – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття.</p>	

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

<p>Практичне заняття №15</p>		<p>Термінологічний диктант Перевірка знань здобувачів вищої освіти щодо поняття дискримінації в умовах воєнного стану, її особливостей, конституційно-правових засад забезпечення принципу недискримінації, змісту міжнародно-правових стандартів недопущення дискримінації в умовах надзвичайних ситуацій, а також основних груп ризику та форм прояву дискримінації в умовах воєнного стану.</p> <p>Робота у групі над розв'язанням практичного завдання / кейс-метод Аналіз правової ситуації, пов'язаної з можливими проявами дискримінації в умовах воєнного стану, визначенням правової кваліфікації дій органів державної влади або інших суб'єктів, застосуванням норм Конституції України, національного законодавства та міжнародних стандартів прав людини і міжнародного гуманітарного права, а також вибором правових механізмів протидії дискримінації.</p> <p>Участь у дискусії (метод «прес», дискусія, дебати, дебрифінг) Обговорення проблемних питань щодо допустимих меж обмеження прав і свобод людини в умовах воєнного стану, забезпечення балансу між публічними інтересами та принципом недискримінації, а також ролі держави і міжнародних інституцій у запобіганні дискримінаційним практикам в умовах збройного конфлікту.</p>	<p>Термінологічний диктант – до 1 бала правильне відтворення основних понять і категорій з теми – 1 бал; допущення неточностей – 0,5 бала; неправильні відповіді – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (5–10 хвилин). Робота у групі / кейс-метод – до 1 бала і правильний обґрунтований аналіз практичного завдання – 1 бал; частковий або неповний аналіз – 0,5 бала; неправильний аналіз або його відсутність – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття (15–20 хвилин). Участь у дискусії – до 1 бала активна та аргументована участь – 1 бал; обмежена участь – 0,5 бала; відсутність участі – 0 балів. Термін виконання: під час аудиторного заняття.</p>	
<p>Самостійна робота</p>	<p>Письмова контрольна робота Атестаційна робота №2</p> <ul style="list-style-type: none"> - Тестування - Вирішення практичного кейсу 	<p>Атестаційна робота № 2 проводиться за допомогою СЕЗН Moodle за темами, що стосуються дискримінації за окремими ознаками, зокрема за ознаками статі, віку, стану здоров'я, інвалідності, громадянства, місця проживання, мови, судимості, сімейного чи майнового стану, релігійних та політичних переконань, а також особливостей запобігання та протидії дискримінації в умовах воєнного стану. Контрольний захід включає: Тестування Спрямоване на перевірку знань</p>	<p>Тестування – до 4 балів 8 тестових завдань, 0,5 бала за кожну правильну відповідь; Вирішення практичного кейсу – до 3 балів правильно вирішений кейс – 3 бали; частково правильне вирішення кейсу – 2 бали; поверхневе вирішення кейсу – 1 бал; неправильне вирішення кейсу або відсутність відповіді – 0 балів.</p>	<p style="text-align: center;">7</p>

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

		<p>правових підстав заборони дискримінації за окремими ознаками, видів і форм дискримінації, а також механізмів їх запобігання та протидії відповідно до національного законодавства та міжнародних стандартів прав людини.</p> <p>Вирішення практичного кейсу Передбачає письмовий аналіз правової ситуації, пов'язаної з проявами дискримінації за окремими ознаками, визначенням її правової кваліфікації, застосуванням норм національного антидискримінаційного законодавства та міжнародних стандартів прав людини, формулюванням обґрунтованих правових висновків.</p> <p>Відбувається за допомогою CE3H Moodle https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877</p>	<p>Термін виконання: відповідно до графіка атестації шляхом проходження онлайн-тестування та виконання кейсового завдання в CE3H Moodle (із визначеним часовим лімітом)</p>	
Усього за поточний контроль	17			60
Підсумковий контроль				
екзамен	Теоретичне завдання (тест)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	40 тестів (одна правильна відповідь) – 20 балів	20
	Практичне завдання	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=11877	<p>Вирішення ситуаційної задачі (кейсу) – макс. 20 балів</p> <p>18–20 балів – ситуаційна задача (кейс) вирішена повністю та правильно; здійснено точну правову кваліфікацію фактичних обставин; обґрунтовано застосовано правові норми; наведено логічні, аргументовані та чіткі висновки.</p> <p>14–17 балів – ситуаційна задача (кейс) вирішена загалом правильно; правова кваліфікація є коректною, однак допущено незначні неточності у застосуванні або тлумаченні норм права чи формулюванні</p>	20

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики

			<p>висновків. 10–13 балів – здійснено часткове вирішення ситуаційної задачі (кейсу); правовий аналіз має поверховий характер; нормативне обґрунтування є обмеженим або неповним; висновки сформульовано без належної аргументації. 0–9 балів – ситуаційна задача (кейс) не вирішена або вирішена неправильно; допущено істотні помилки у правовій кваліфікації; відсутнє або неправильне застосування норм права; висновки відсутні або не відповідають змісту завдання.</p>	
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	Екзамен
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)	

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Підручники та монографії

1. Запобігання та протидія дискримінації в Україні. Множинна дискримінація : навч. посіб. / кол. авт. [В. С. Березняк, О. С. Юнін, В. В. Шаблистий та ін.] ; за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц., Заслуженого юриста України А. Є. Фоменка. Дніпро : Видавець Біла К. О., 2022. 236 с.
2. Верлос Н.В. Правові основи антидискримінаційної політики : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Правоохоронна діяльність» освітньо-професійної програми «Правоохоронна діяльність». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2026. 152 с.
3. Федорович І. Ю. Посібник із запобігання та протидії дискримінації для державних службовців, посадових осіб органів місцевого самоврядування й надавачів адміністративних послуг. Київ, 2024. URL: <https://ombudsman.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/guide-to-preventing-discrimination19082024-1.pdf>
4. Проблеми дискримінації та насильства з боку правоохоронних органів стосовно ЛГБТ. Результати якісного дослідження / Д. О. Кобзін, С. В. Щербань; Харківський інститут соціальних досліджень; Харківська правозахисна група. Харків : ТОВ «Видавництво «Права людини», 2021. 60 с.
5. Мірошніченко О., Назаренко В., Степаненко О., Соцька А., Ждан П. Працевлаштування осіб з інвалідністю : практичний посібник для роботодавців / за редакцією О. Мірошніченка. Київ, 2023. 80 с.
6. Методика запобігання та протидії дискримінації за ознакою статі та сексуальним домаганням на робочому місці в органах системи Міністерства внутрішніх справ України. Київ : Міністерство внутрішніх справ України; Управління моніторингу дотримання прав людини, 2023. 49 с.

Критичні джерела:

7. Верлос Н. В., Коломоєць Т. О., Воронкова В. Г., Нікітенко В. О. Цифрова безбар'єрність як правовий інструмент реалізації конституційного принципу рівності та протидії цифровій дискримінації. Юридичний науковий електронний журнал. 2025. № 4. С. 601-605. DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2025-4/145> URL: http://lsej.org.ua/4_2025/147.pdf.
8. Верлос Н. В. Реалізація конституційного права дитини на освіту в умовах збройного конфлікту: подолання дискримінаційних бар'єрів. Науковий вісник УжНУ. Серія «Право». №91. Ч.1. С.172-177 DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.91.1.24> URL:<https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/11/26.pdf>
9. Верлос Н. В. Реалізація конституційного права дитини на освіту в умовах збройного конфлікту: подолання дискримінаційних бар'єрів. Науковий вісник УжНУ. Серія «Право». 2025. №91. Ч.1. С.172-177 DOI <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.91.1.24> URL:<https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2025/11/26.pdf>
10. Романова Н.В. Забезпечення гендерної рівності в секторі безпеки і оборони: імплементація міжнародно-правових стандартів у законодавство України: дис. ... д-ра філософії за спец. 081 – Право. Київ, 2024. 235 с.
11. Назарчук А. В. Суб'єкти механізму запобігання дискримінації у державній службі. *Право та державне управління*. 2023. №1. С. 398-402. URL: http://www.pdu-journal.kpu.zp.ua/archive/1_2023/60.pdf
12. Зіноватна І. В., Лапкін А. В. Юридичні гарантії дотримання принципу недопущення дискримінації у сфері праці. *Науковий вісник Ужгородського національного*

університету. Серія: Право. 2025. Том 2. № 90. С. 383-388. URL: <http://visnyk-pravo.uzhnu.edu.ua/article/view/341275/329253>

13. Кравчук І. І. Дискримінація за національною ознакою на окупованих територіях через призму обмеження права на освіту як прояв геноциду українського народу. Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: юридичні науки. 2023. Том 34 (73). № 1. С.7-13. URL: https://juris.vernadskyjournals.in.ua/journals/2023/2_2023/2.pdf
14. Batanov O. , Batanova N. , Verlos N. , Omelchenko N. , Lukashenko A. . Constitutional principles of functioning of democratic institutions in the conditions of COVID-19 pandemic. Domestic practice and foreign experience. DIXI. 2022. Т. 24. № 1. С. 1-19. DOI: <https://doi.org/10.16925/2357-5891.2022.01.04> URL: <https://revistas.ucc.edu.co/index.php/di/article/view/4237>
15. Верлос Н. В. Цифрова дискримінація як порушення конституційного принципу рівності прав і свобод людини. Правова освіта та правова наука в умовах сучасних трансформаційних процесів : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 23 листопада 2023 року / за заг. ред. Т.О. Коломoeць Запоріжжя: ЗНУ, 2023. С. 9-15. URL: https://www.znu.edu.ua/faculty/law/nauka/2023/_osv_ta_ta_pravova_nauka_v_ukrayin_v_umovakh_suchasnikh_transformats_jnikh_protse_v_.pdf
16. Верлос Н. В. Особливості рецепції міжнародних антидискримінаційних стандартів в конституційне право України. Актуальні проблеми правової науки : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 29 лютого 2024 року / за заг. ред. Т.О. Коломoeць. Запоріжжя Запоріжжя: ЗНУ, 2024. С. 21-26. URL: https://www.znu.edu.ua/faculty/law/nauka/2024/_vseukrayins_koyi_naukovo-praktichnoyi_konferents_yi_aktual_n_problemi_pravovoyi_nauki_1_.pdf
17. Верлос Н. В. Конституційні засади реалізації принципу недискримінації в державній молодіжній політиці в умовах воєнного стану: правові виклики в діяльності правоохоронних органів. Актуальні проблеми правової науки та правоохоронної діяльності : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 22 грудня 2025 року / за заг. ред. Т.О. Коломoeць. Запоріжжя : ЗНУ, 2025. 114 с. Запоріжжя: ЗНУ, 2025. С. 11-14. URL: https://www.znu.edu.ua/faculty/law/nauka/2025/_vseukrayins_koyi_naukovo-praktichnoyi_konferents_yi_aktual_n_problemi_pravovoyi_nauki_ta_pravookhoronnoyi_d_yal_nost_.pdf
18. Нікітенко В., Воронкова В., Коломoeць Т., Верлос Н. Захист прав і свобод людини як виклик трансформації правової системи в умовах турбулентності цифрової доби. Humanities Studies. 2025. Випуск 23 (100). С.68-82. DOI: <https://doi.org/10.32782/hst-2025-23-100-08> URL:<https://humstudies.com.ua/article/view/335589>

Інформаційні ресурси

1. <http://www.rada.gov.ua> – Офіційний сайт Верховної Ради України
2. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека імені В.І.Вернадського
3. <https://www.kmu.gov.ua> – Урядовий портал
4. <http://www.ccu.gov.ua> – Конституційний Суд України
5. <http://www.ombudsman.gov.ua> – Уповноважений Верховної Ради України з прав людини
6. <https://www.president.gov.ua> – Офіційне інтернет-представництво Президента України
7. <http://www.nbu.gov.ua> – Національна бібліотека імені В. І. Вернадського
8. <http://www.library.ukma.kiev.ua/amer> – Американська бібліотека НаУКМА
9. <http://www.loc.gov> – бібліотека Конгресу США
10. <http://www.bl.uk> – Британська бібліотека
11. <http://www.d-nd.de> – Німецька національна бібліотека

12. <http://www.bnf.fr> – Національна бібліотека Франції

13. <http://dev.europeana.eu> – Європейська цифрова бібліотека (Europeana)

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Відвідування усіх занять є обов'язковим для здобувачів. Відпрацювання допускається лише у разі відсутності здобувача на практичному занятті з поважних причин (напр. хвороба, що підтверджується довідкою з лікарні).

Академічна доброчесність. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

Навчальний процес та забезпечення якості освіти. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

Визнання результатів неформальної (інформальної) освіти

Результати навчання, здобуті шляхом неформальної освіти, можуть бути перезараховані у межах освітнього компонента відповідно до чинного законодавства України та Положення Запорізького національного університету про визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті (https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normatyvna_basa/polozhennya_zapor_z_kogo_nats_onal_nogo_un_versitetu_pro_poryadok_viznannya_rezul_tat_v_navchannya_zdobutikh_shly_akhom_neformal_noyi_ta_abo_nformal_noyi_osv_ti.pdf).

Перезарахування здійснюється за результатами розгляду документів і співвіднесення їх із результатами навчання дисципліни. Перезарахування результатів неформальної освіти можливе в межах визначених результатів навчання та обсягу кредитів освітнього компонента.

Обов'язковою умовою визнання результатів неформального та/або інформального навчання заявника в рамках вибіркової складової освітньої програми є відповідність цих результатів навчання рівню освіти, на якому реалізується освітня програма. Визнанню можуть підлягати результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), виду навчальних занять, завданням самостійної роботи, індивідуальному завданню.

У разі, якщо перезарахуванню отриманих результатів навчання у неформальній та інформальній освіті підлягають окремі розділи чи теми, виду навчальних занять, самостійної роботи, які не перевищують 14 годин, право для перезарахування результатів надається викладачу відповідної дисципліни.

Документи для підтвердження інформації про неформальне та/або інформальне навчання: сертифікати, свідоцтва, освітні програми, які підтверджують зміст та результати навчання, які отримав здобувач вищої освіти.

Рекомендовані платформи: Prometheus, Coursera, ВУМ online, edX, HELP (Рада Європи), Udemy, FutureLearn, OpenLearn (The Open University) та інші.

Перевірка досягнутих результатів навчання здійснюється під час проведення підсумкового контролю з дисципліни та враховуються викладачем при визначенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни

Запорізький національний університет
Силабус навчальної дисципліни
Правові основи антидискримінаційної політики
ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: <https://surl.li/vlweoj>

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів Запорізького національного університету: <https://surl.li/wdzjrl>

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://surl.lu/hfjbya>

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://surl.li/qgacqa>

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до:

Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://surl.li/unwzzm>

Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://surl.lu/xkxmuz>

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Кабінет практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** – навч. корп. №4, каб. №235 (понеділок, середа, четвер 9.00-11.00, 13.00-15.00), навч. корп. №9 (ІННІ) каб.57 (п'ятниця 9.00-11.00, 13.00-15.00), гуртожиток №6 (вул. Добролюбова, 19, середа 9.00-11.00, 13.00-15.00). Попередній запис за тел.: 228-76-48, (099) 253-78-73 щоденно з 9 до 15.

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банак Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: [u_banakh@znu.edu.ua](mailto:banakh@znu.edu.ua)

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://surl.li/ivcwih>

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>